

FARSANGI HAGYOMÁNYOK

GYEREKEKNEK

A katolikus egyházi kalendárium szerint a farsang ünnepe **vízkereszt és hamvazószerda** közé esik, melyhez számtalan népi hagyomány kapcsolódik. A párválasztás mellett a farsang lényege a szabályok felrúgása és kigúnyolása. **Az álarcok és a maszkok viselése is erre vezethető vissza:** a névtelenség, az „arctalanság” biztosít mindenki számára a féktelen mulatozást.

Vízkereszt napja mindig január 6-a. A bibliai hagyomány szerint a pap ekkor szenteli meg a tömjént és a vizet, melyet azután a kereszteseléshez is használnak – innen ered a nap neve is.

Hamvazószerda azonban változó ünnepnap, mindig a **húsvétot megelőző 40. nap**. A hagyomány szerint a hamvazószerdát megelőző nap – húshagyó kedd – a farsang utolsó napja, amikor még gátlástalanul lehet lakomázni, mivel azután kezdődik a húsvétig tartó böjti időszak.

A FARSANG FARKA

A szokások és hiedelmek zömének szempontjából többnyire farsang vasárnap, farsang hétfő és húshagyó kedd alkotja az igazi farsangot. A záró három napot „farsang farkának” is nevezik. Ezek a felszabadult mókázás igazi napjai. „Felkötjük a farsang farkát” – mondták még jó ötven éve is az idősebb emberek, ha farsang idején meglátogatták a rokonokat, barátokat, ismerőseket, vagy szórakozni mentek.

Régi hagyomány a Balaton-felvidéken az „asszonyfarsang”, melyet mindig farsang hétfőn rendeznek. Ekkor a lányok, asszonyok férfiruhába bújtak, és férfi módra mulattak egész nap.

A népi kalendáriumban különleges nap a hamvazószerda utáni csütörtök, amikor felfüggesztették a böjtöt, hogy elfogyaszthassák a megmaradt farsangi ételeket: ez volt a zabáló-, torkos- vagy tobzódó csütörtök.

A LEGENDÁK HAVÁ

A farsangkor még több, olyan jeles nap van, amely köré legenda szövődött az évszázadok során, s amelyeket a néphagyomány máig őriz. Január 22. Vince napja – termésjósoló nap: „Ha

megcsordul Vince, teli lesz a pince” – tartja a közmondás. E napon a szőlőtermelők figyelik az időjárást: ha szép, napos az idő, akkor jó, ha ködös, borús, akkor rossz bortermés várható szüretkor.

BUSÓJÁRÁS, AVAGY TÉLTEMETÉS MAGYAR MÓDRA

A farsang és az azt követő böjti időszak a tél végére is utal. Egy ősi hiedelem hívta életre a hozzá kapcsolódó zajos mulatságokat. Azt hitték ugyanis az emberek, hogy a tél utolsó napjaiban a Nap legyengül, és a gonosz szellemek életre kelnek, Vigalommal, alakoskodással, boszorkánybábu elégetésével akarták elűzni őket.

Hazánkban az egyik legjellegzetesebb, évszázados hagyományokat őrző farsangi mulatság a mohácsi busójárás. A kis farsang legjellegzetesebb figurái, a “busónövendékek”, fiatalok, akik maskarába öltözve járkálják a várost, riogatják az embereket, barátságosan meghúzgálják a lányok, asszonyok haját, olykor lisztet szórva teremtenek riadalmat a szebbik nem körében.

Farsang vasárnapon tartják a “nagy vonulást” a gyülekezőhelyről indulva, tízezrek sorfala által övezve, át a városon a főtéri seregszemléig. Az események egyik legkedveltebb pontja az esti máglyagyújtás, amikor a főtér közepén egy hatalmas, ház méretű máglyát gyújtanak meg.